

Ime i prezime studenta: _____

Broj indeksa: _____

Vežba 3. Merenje provodljivosti

Uputstvo za vežbu:

Pročitati deo o merenju provodljivosti iz materijala sa predavanja.

Merenje provodljivosti rastvora jakih elektrolita, slabih elektrolita i neelektrolita

Sipati 0,1 M rastvore NaCl, sirćetne kiseline i saharoze u čaše od 25 mL i nakon toga uroniti elektrodu konduktometra. Merenje ponoviti pet puta za svaki od rastvora. Posebno obratiti pažnju na jedinice koje su prikazane na ekranu uređaja.

Statističko poređenje rezultata merenja dobijenih korišćenjem dva različita konduktometra

Od kolega i koleginica iz grupe preuzeti rezultate pet merenja dobijenih korišćenjem različitog konduktometra za rastvor koji odredi asistent.

Primena metode najmanjih kvadrata za određivanje nepoznate koncentracije rastvora NaCl merenjem provodljivosti

U određenom opsegu koncentracija provodljivost rastvora NaCl je linearna funkcija koncentracije. Izmeriti provodljivost rastvora NaCl različitih koncentracija (0,1; 0,2; 0,3; 0,4; 0,5 M) i provodljivost rastvora nepoznate koncentracije. Primenom metode najmanjih kvadrata izračunati nagib i odsečak kalibracione prave i na osnovu nje izračunati nepoznatu koncentraciju. Rezultate predstaviti sa greškom. Na osnovu tačne vrednosti nepoznate koncentracije koju daju asistent ili tehnički saradnik izračunati procentnu grešku rezultata.

Rezultati i diskusija

Napisati jednačine disocijacije NaCl, sirćetne kiseline i saharoze:

Korišćeni konduktometar:

U tabelu uneti vrednosti za provodljivost 0,1 M rastvora NaCl, sirćetne kiseline i saharoze:

Tabela 1. Provodljivost rastvora NaCl, sirćetne kiseline i saharoze.

Redni broj	κ (NaCl) [ ]*	κ (sirćetna kiselina) [ ]*	κ (saharozu) [ ]*
1			
2			
3			
4			
5			
Srednja vrednost			
Standardna devijacija			
Varijansa			

*upisati jedinice

Za sva merenja izračunati srednju vrednost, standardnu devijaciju i varijansu merenja:

Za sva tri merenja izračunati 95% i 90% interval pouzdranosti i zaokružiti rezultat prema pravilima o zaokruživanju:

95% interval (NaCl) _____

90% interval (NaCl) _____

95% interval (sir. kis) _____

90% interval (sir. kis) _____

95% interval (saharoza) _____

90% interval (saharoza) _____

U tabelu u nastavku uneti rezultate merenja dobijenih korišćenjem dva različita konduktometra za rastvore koje odredi asistent:

Rastvor: _____

Tabela 2. Provodljivost rastvora za poređenje rada dva konduktometra.

Redni broj	κ (prvi konduktometar) [ ]*	κ (drugi konduktometar) [ ]*
1		
2		
3		
4		
5		
Srednja vrednost		
Standardna devijacija		
Varijansa		

Ispitati t -testom da li postoji statistički značajna razlika, sa nivoom pouzdanosti od 95%, u radu dva konduktometra:

Odgovor: _____

Ispitati F -testom da li postoji statistički značajna razlika, sa nivoom pouzdanosti od 95%, u radu dva konduktometra:

Odgovor: _____

Rezultate merenja provodljivosti za rastvore NaCl različitih koncentracija prikazati u sledećoj tabeli:

Tabela 3. Provodljivost rastvora NaCl različitih koncentracija.

Redni broj	c [M]	κ [ ]*	c^2	$c\kappa$	d_i	d_i^2
1	0,1					
2	0,2					
3	0,3					
4	0,4					
5	0,5					
Suma						

Na osnovu rezultata merenja izračunati nagib i odsečak kalibracione prave. Navesti i jedinice nagiba i odsečka kao i njihove greške.

Nagib: _____

Osečak: _____

Na osnovu rezultata iz prethodnog dela odrediti nepoznatu koncentraciju rastvora NaCl i rezultat prikazati sa greškom:

Rezultat: _____

Procentna greška:

$$\text{procentna greška} = \frac{(\text{tačna vrednost} - \text{eksperimentalna vrednost})}{\text{tačna vrednost}} \cdot 100\%$$

Procentna greška: _____

Navesti tri izvora greške koji mogu da dovedu do razlike u rezultatima:

- 1.
- 2.
- 3.

Datum: _____

Potpis asistenta: _____